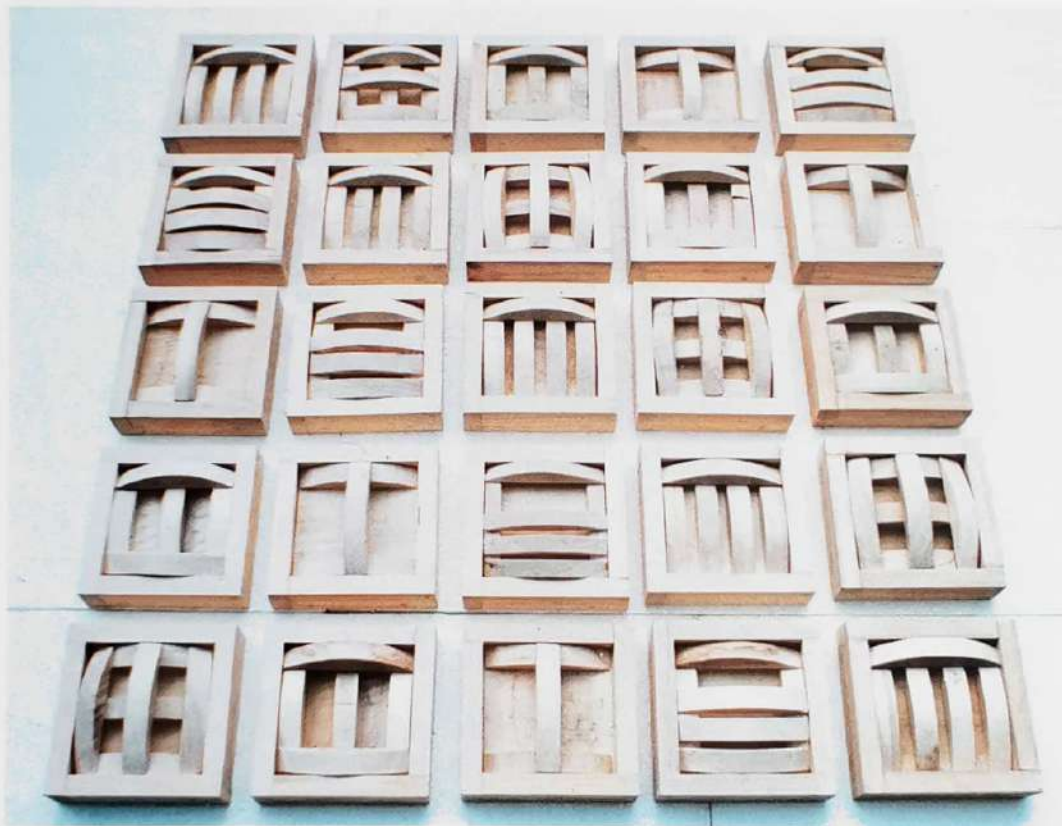

ЖЕЉКА МОМИРОВ

УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА КРУШЕВАЦ

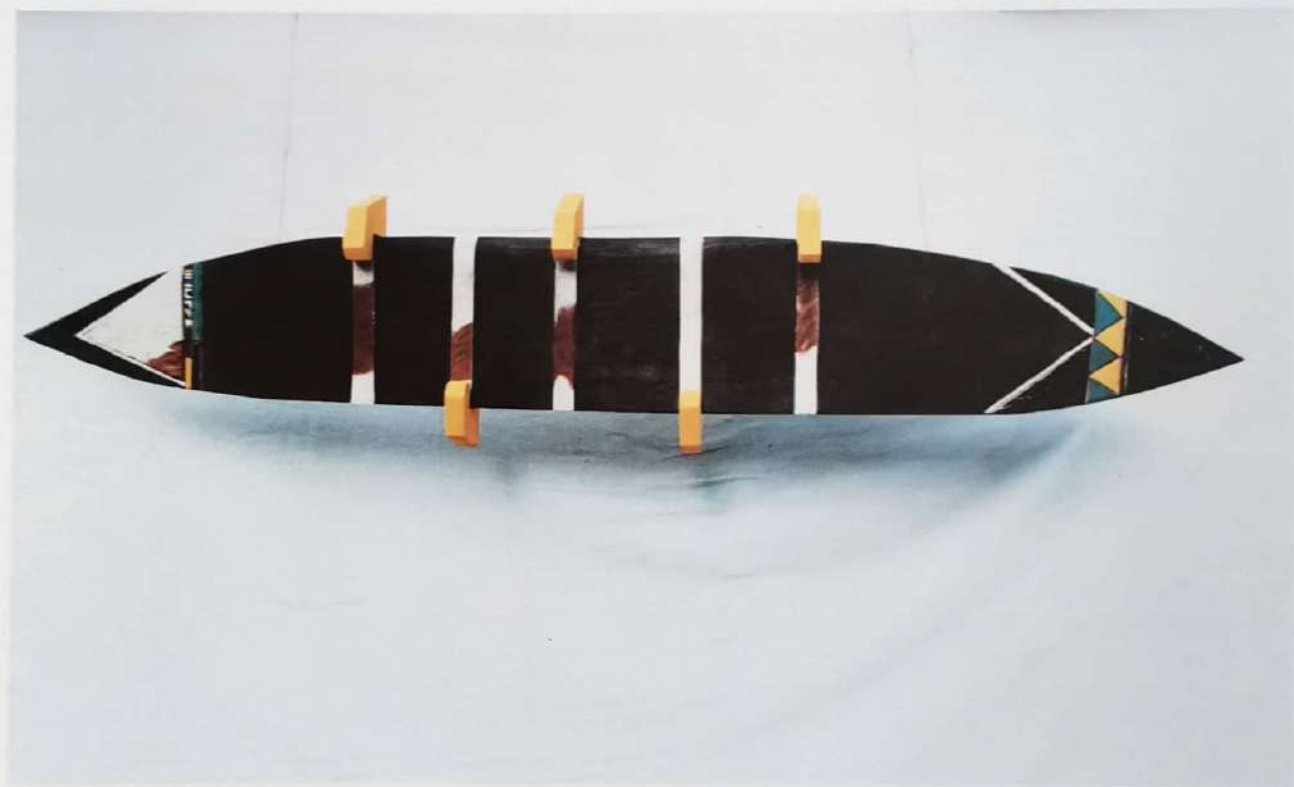
30. 01. - 19. 02. 1997.

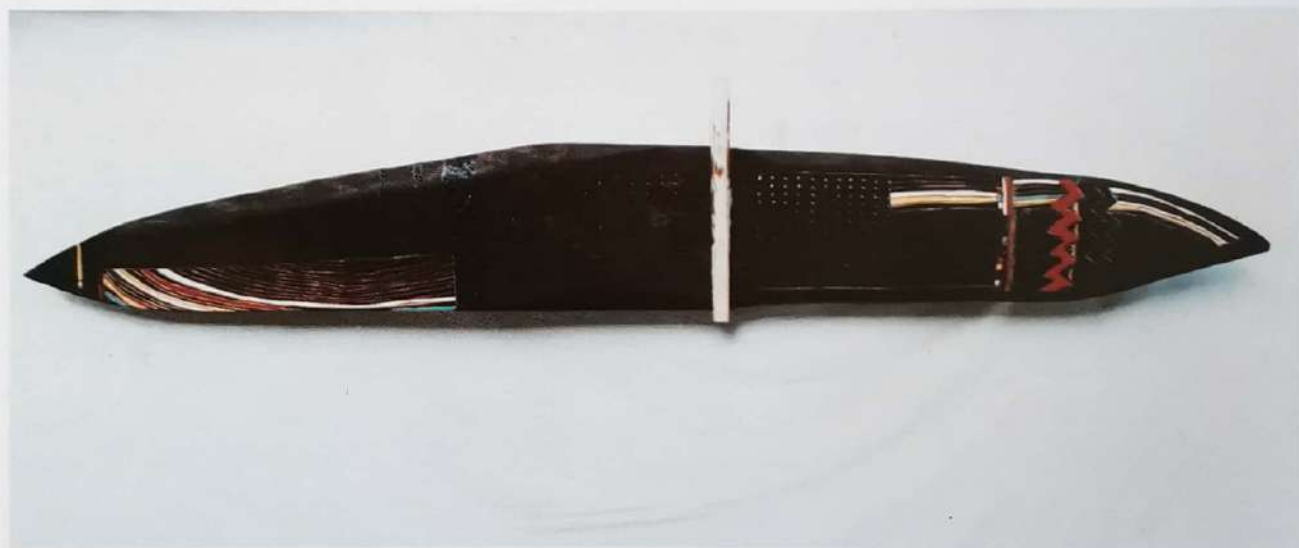
Речи и топоними из оријенталних, блискоисточних језика, попут Туркестан, Афганистан, Узбекистан, не могу се разумети без посредовања српског језика. Суфикс "стан" смислено значење има само у српском језику и у овом случају означава станиште, обитавалиште извесне етнице. Стан, станиште је простор који човек заузима и обележава као свој. Управо ту функцију просторног обележавања и запоседања, имају старије, али и новије скулптуре Жељке Момиров. Оне су својеврсни међаши, упоришта, осе, око којих се вртложи свет симбола и значења. Рашље, стуб, прут, лествице, понор пута ка Небу или ка унутрашњости земље, отвара се гледаоцу који уме да чита симболе. Каткад префињено нежне, феминилне, са штапићима и висуљцима, њене скулптуре из првог периода као да долазе из оног круга етничке и аутохтоне уметности која није обележена комерцијализацијом и институционализацијом, каква је скулптура Ескима и Абориџина, а не Африке. С друге стране, та линија коју Момирова прати до позних деведесетих, има основ и у српској симболици шаре, боје, веза, стећака, писаница, у оном сјају народне свести, за коју је Владимир Дворниковић утврдио да нема само хришћанско већ магијско, прастаро симболичко значење, које се спушта до Индоевропљана и праисторије. Тај староставни елемент је у делу ове уметнице узбуђујући, као трагање и приношење архетипа на дар савременом, обезличеном свету нихилизма и духовне пустоши. Архетип се никад до краја не може освестити, он се увек само назире и гледа искоса, његово огољење би укинуло битне покретачке функције љуског. Стога, данас, у потрази са архетиповима, који имају племениту функцију излечења масовне психе, уметничко дело и не мора бити савршено изведено, до краја дорађено, као у историји скулптуре до Родена. Оно се као код Жељке, може залити, гребати, сећи, тесати, дељати, прикуцати, насадити, на њему се могу применити сви традиционални поступци а да оно буде и даље модерна. Та парадоксалност, градња, усредиштење и стаништење архетипа у савременом, чак постмодерном, има функцију превозиња архајског у будуће, као покушај живе предаје елемената традиције. Боја, у овим скулптурама има посебан значај промишљања и разоткривања односа скулптуре према слици, плошног према пластичком.

Унутар целог опуса Жељке Момиров постулирано је питање обраде форме, сталне упитаности над њеном монолитношћу или конструисаношћу, као што се њена мисао креће у строго вертикалном или хоризонталном поретку. Док су старије скулптуре наглашавале црно стање духа, потенцирано смолом, тактилношћу, чак мирисом, док су та дела била рогата и зашиљена, древна и опасна, у новијим радовима ауторка се креће ка категоријалном мишљењу, раду са низовима, математичким постулатима, формалним аксиомима, утврђивању основног статуса форме: шта значи линија, материја, светлост, простор у ликовном делу. Сада се не ради толико о томе да је уметница мигрирала свет симбола и визуелну машту у неки други / нови контекст, или да је поједноставила, охладила симбол, већ да на основу стечених знања трага за истим тим светом духовности на другим местима, на другим стаништима, откривајући његову другу ситуираност и појавност. Њен пут, њено кретање кроз историју и слојеве скулптуре, сам по себи има смисао као једна слободна, неспутана и истраживачка мисао. То трагање, предосећање, то слућење нечег кључног за свет и свет скулптуре, можда је историјски и изазовније од самих остављања трагова. Та мисао која поприма облик готово дечје упитаности, која може да буде изворни облик мудрости, ту игру и тајну просторних облика доноси свету овај вајар.

Ж Е Љ К А М О М И Р О В

рођена 1962. у Новом Саду. Завршила Факултет примењених уметности у Београду, на катедри вајарства, смер скулптура у простору и архитектури, у класи проф. Миодрага Живковића. Магистрирала на Ф.П.У. у Београду 1993. године.

Члан УЛУС-а и УЛУПУДС-а.

Адреса: Јанка Лисјака 7, Земун

Телефон: 617-913

Групне изложбе:

Излагала на преко 150 групних изложби у земљи и иностранству.

Самосталне изложбе:

- 1988.- БАР, Културни центар, галерија "Велимир А. Лековић"
 - ТИВАТ, галерија Културног центра
 - УЛЦИЊ, галерија Народног музеја
- 1989.- ВРБАС, галерија Дома културе
 - ЗАДАР, галерија Омладинског дома
 - БЕОГРАД, Библиотека града Београда
- 1990.- БАР, Културни центар, галерија "Велимир А. Лековић"
 - КОВИН, галерија Дома културе
- 1991.- ЗРЕЊАНИН, Савремена галерија
 - КИКИНДА, Савремена галерија Народног музеја
- 1993.- БЕОГРАД, галерија Културног центра
- 1996.- БЕОГРАД, Салон музеја савремене уметности

Симпозијуми и ликовне колоније:

- Босански Нови, Краљево Р.О. "Магнохром", Панчево "Делиблатски песак", Теслић, Тјентиште, "Ечка" Зрењанин, "Бакар" Бор, "Рибат Ал Фатх", Рабат, Мароко, "Сопоћанска виђења" Нови Пазар, "Терра" Кикинда

Награде:

- годишња награда и плакета УЛУПУДС-а, 1991., 1994.
- представник Југославије за 1990. годину на изложби "Сусрет младих уметника Медитерана", Рабат, Мароко.
- Прва награда на VII "Салону младих", Кикинда, 1991.
- Трећа награда на изложби "Цртеж Београда", Београд, 1991.
- Откупна награда са самосталне изложбе, Ковин, 1990.
- Годишња награда "Скупштине града Београда" за ликовно стваралаштво у 1993. години, Београд 1994.
- Похвала на изложби "Октобарски салон", Ковин, 1995.
- Плакета УЛУПУДС-а на изложби "34. Октобарски салон Београда", 1996.
- Откуп дела, Музеј савремене уметности Београд, 1996.

Дела се налазе у Музејима и приватним збиркама и колекцијама у земљи и иностранству.

Радови су настали у периоду од 1990-те до 1996-те године из циклуса:
"ТОТЕМИ И СТАНИШТА".

Издавач:
НАРОДНИ МУЗЕЈ
КРУШЕВАЦ
Стевана Високог 66

За издавача:
ДРАГАН РАШКОВИЋ

Уредник каталога:
БИЉАНА ГРКОВИЋ

Штампа:
"ИНПРЕСС" Београд

Тираж:
300 примерака